

Bilag 1

Økonomiske vilkår for Københavns
Kommunes budget for 2019

1. Københavns Kommunes budgetproces

Formålet med dette bilag er at præsentere arbejdet med Københavns Kommunes budget for 2019.

Det omfatter dels en skitsering af rammer og udfordringer for kommunernes samlede økonomi, herunder

- Den makroøkonomiske situation
- Generelle økonomiske vilkår for kommunerne
- Statens sanktionssystemer
- Ændringer i tilskuds- og udligningssystemet

Herefter præsenteres Københavns Kommunes overordnede økonomiske udfordringer, herunder bl.a.

- Demografisk udvikling
- Demografibetingede udgifter
- Moderniserings- og Effektiviseringsprogram
- Behov for at frigøre midler til politisk prioritering i budget 2019
- Håndtering af økonomiske udfordringer via Københavns Kommunes flerårige effektiviseringsstrategi
- Håndtering af bruttoanlægsbehov
- Økonomiske konsekvenser af justering af tilskuds- og udligningssystemet

Endelig beskrives den overordnede budgetproces samt øvrige økonomiske målsætninger og styring i budget 2019.

Bilaget skal ses i sammenhæng med særligt indstillingen og bilag 2, hvor yderligere forudsætninger for budget 2019 udfoldes nærmere.

2. Udfordringer for kommunernes økonomi

Københavns Kommunes økonomi står over for en række udfordringer, der påvirker de overordnede rammer for kommunens budget 2019.

2.1. Makroøkonomisk situation

Dansk økonomi er inde i en periode med høj og stigende beskæftigelse og stabil vækst. Økonomi- og Indenrigsministeriet skønner, at væksten i BNP vil blive 1,9 pct. i 2018 og 1,7 pct. i 2019.

Beskæftigelsen i Danmark har været stigende siden 2013 og forventes at stige yderlige godt 56.000 personer i alt i løbet af 2018 og 2019 efter en stigning på omkring 45.000 i 2017. Med den ventede udvikling vil beskæftigelsen nå det højeste niveau nogensinde i løbet af

2018. I forhold til tidligere opsving i økonomien forventes ledigheden at falde i mindre omfang. Dels fordi ledigheden allerede i 2017 blot udgjorde 116.000 personer, og dels fordi arbejdsstyrken de senere år er blevet udvidet markant og forventes at vokse yderligere med 46.000 personer frem mod 2019.

De forbedrede konjunkturer styrker isoleret set de offentlige finanser i årene frem mod 2019. Den faktiske offentlige saldo forventes at holde sig inden for 3 pct.-grænsen i EU's Stabilitets- og Vækstpagt i de kommende år, mens den strukturelle saldo forventes at holde sig inden 0,5 pct.-grænsen i budgetloven.

Økonomi- og Indenrigsministeriet påpeger, at opsvinget er afhængigt af en tilstrækkelig stor tilgang af arbejdskraftressourcer, og at en høj-konjunktur kan vare flere år, hvis udviklingen ikke fører til overopledning og større ubalancer i form af fx uholdbar gældsætning eller hastigt tiltagende boligpriser.

2.2. Økonomiske vilkår for kommunerne i 2019

Service- og anlægsrammerne samt en række øvrige vilkår fastlægges ifm. aftale om kommunernes økonomi for 2019 mellem regeringen og KL. Aftalen forventes indgået i juni 2018.

Det indgår i ”Aftale om kommunernes økonomi for 2017”, at der etableres et flerårigt moderniserings- og effektiviseringsprogram for kommunerne med en målsætning på 1 mia. kr. årligt. Inden for programmet frigøres 0,5 mia. kr. årligt til prioritering bredt i den offentlige sektor, mens resten frigøres til omprioritering i kommunerne. På den baggrund forventer Økonomiforvaltningen, at kommunernes serviceramme i 2019 vil være lavere end i 2018. Københavns Kommunes andel af nettofaldet på 0,5 mia. kr. skønnes at udgøre 51,0 mio. kr. i 2019. Det forventes, at KL i lighed med tidligere år vil fordele den samlede serviceramme mellem kommunerne i form af servicemåltal.

På anlægssiden vil en forventet fortsat stram ramme i 2019 udgøre en udfordring for København, jf. afsnit 3.8 nedenfor. I 2018 er det budgetterede bruttoanlægsniveau i Københavns Kommune 2,9 mia. kr. (2018 p/l) ud af en samlet aftaleramme på 17 mia. kr., svarende til ca. 17 pct.

2.3. Sanktionslovgivning

Til at understøtte de aftalte økonomiske rammer for kommunerne kan regeringen iværksætte tre forskellige sanktionsmekanismer.

Budgetsanktion

Med vedtagelse af budgetloven er op til 3 mia. kr. af kommunernes årlige bloktilskud gjort betinget af, at de samlede budgetterede *serviceudgifter* ikke overskrider det aftalte niveau. Sanktionerne er som udgangspunkt kollektive.

Budgetloven giver finansministeren mulighed for at gøre en del af bloktilskuddet betinget af aftaleoverholdelse på *anlæg* ifm. de årlige økonomiaftaler. I økonomiaftalen for 2018 er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter. Set i sammenhæng med forløbet omkring kommunernes budgetter for 2018 kan sanktionsmuligheden på anlæg ligeledes indgå i økonomiforhandlingerne for 2019.

Regnskabssanktion

Såfremt kommunernes samlede serviceudgifter i regnskabet overskrider budgetterne, kan der foretages en tilsvarende nedsættelse af bloktilskuddet på op til 3 mia. kr. Sammensætningen af nedsættelsen er 40 pct. kollektiv og 60 pct. individuel for de kommuner, der har overskredet vedtaget budget.

Skattesanktion

Regeringen kan også tilbageholde en del af bloktilskuddet svarende til en eventuel samlet skatteforhøjelse for kommunerne set under ét. Såfremt skattestoppet overskrides, vil den enkelte kommune, der hæver skatten, som udgangspunkt blive modregnet 75 pct. af overskridelsen i 2018, 50 pct. i 2019 og 2020 samt 25 pct. i 2021. Den resterende del bliver modregnet i det samlede bloktilskud og finansieres således af alle 98 kommuner.

Det bemærkes, at kommunerne set under ét hævde skatterne med 82 mio. kr. netto i 2018 samt at Københavns Kommune ikke ændrede skattesatserne. Regeringen har på den baggrund tilkendegivet, at kommunernes sanktioneres med et beløb svarende til overskridelsen i henhold til gældende lov. De kommuner, som hævde skatten var efter ansøgning på forhånd fritaget for individuel sanktion af Økonomi- og Indenrigsministeriet, hvilket betyder, at hele skattesanktionen fordeles kollektivt mellem kommunerne efter folketal. Sanktionen er varig i og med at de øgede skatteindtægter modregnes i bloktilskuddet til kommunerne under et. Københavns Kommunes andel af den kollektive sanktion udgør 9 mio. kr.

2.4. Ændringer i udligningssystemet

I forbindelse med refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet fra 2016 vedtog forligspartierne, at det kommunale tilskuds- og udligningssystem skal tilpasses i 2018 for at modgå utilsigtede byrdefordelingsmæssige virkninger for kommunerne. Tilpasningen af udligningssystemet er siden blevet udsat fra 2018 til 2019. Det skyldes fremlæggelsen af et nyt ejendomsvurderingssystem, som vil få betydning for det kommunale udligningssystem, og som derfor er tilføjet til arbejdet med udligningstilpasninger.

Finansieringsudvalget under Økonomi- og Indenrigsministeriet skal foretage analyser med henblik på at gennemføre justeringer i udligningssystemet, der kan imødegå de mere langsigtede utilsigtede byr-

defordelingsmæssige forskydninger som følge af refusionsomlægningen. Der lægges i kommissoriet vægt på, at den samlede finansiering understøtter en klar resultatstyring og hjælper ledige i job. Udvalget skal i sine anbefalinger til ændringer af udligningssystemet samtidig undersøge muligheden for at indarbejde beskæftigelsestilskuddet i det generelle tilskuds- og udligningssystem samt undersøge muligheden for en tilpasning af udlændingeudligningen. Finansieringsudvalgets analyser forventes fremlagt primo 2018, og der forventes en politisk aftale i løbet af foråret med virkning fra 2019.

Økonomiforvaltningen vurderer, at justeringen af tilskuds- og udligningssystemet kan medføre betydelige økonomiske tab for Københavns Kommune, jf. afsnit 3.9.

3. Københavns Kommunes økonomiske situation

3.1. Kommunens økonomiske situation

Københavns Kommunes økonomiske udgangspunkt er forholdsvis solidt, men kan som det fremgår ovenfor blive udfordret i 2019. Kommunen har en høj strukturel driftsbalance pr. indbygger, beregnet som indtægter fra renter, skatter, tilskud og udligning fratrukket udgifter til service og overførsler. Det skal bl.a. ses i sammenhæng med kommunens flerårige effektiviseringsstrategi. Københavns Kommune har derfor haft økonomisk mulighed for at fastholde løbende driftsudgifter, samt et højt anlægsniveau til investeringer i byen til gavn for både nuværende og kommende københavnere. Derudover har overskuddet på driften også muliggjort investeringer i smartere velfærdsløsninger, som bidrager til, at fremtidssikre kommunens økonomi.

3.2. Demografisk udvikling

Københavns Kommunes høje befolkningsvækst vil ifølge befolkningsprognosen fortsætte de kommende år. I befolkningsprognosen fra februar 2017 forventes der i de næste fire år en årlig befolkningsvækst på omkring 10.000 nye borgere, jf. tabel. Kraftigst er stigningen i 0-5-årige børn på 2,3 pct fra 2018 til 2019 samt 65-79-årige på 2,0 pct. For de 80+-årige er der en svag stigning på 0,8 pct., og for det samlede antal ældre i aldersgruppen 65+ vil stigningen være på omkring 1,8 pct. fra 2018 til 2019. På lidt længere sigt viser befolkningsprognosen, at de 80+ årige vil være den kraftigst stigende befolkningsgruppe.

Tabel. Vækst i folketal i Københavns Kommune

Antal	2019	2020	2021	2022
0-5 år	1.083	1.459	1.504	1.458
6-16 år	845	603	624	753
17-64 år	8.072	7.761	7.165	6.569
65-79 år	1.049	966	980	1.001
80+ år	104	145	249	259
I alt	11.153	10.934	10.522	10.040

Kilde: Befolkningsprognose 2017

3.3. Demografibetingede merudgifter

De mange nye indbyggere indebærer et øget udgiftspres til bl.a. børnepasning, handicap-, folkeskole- samt ældreområdet. Til og med 2016 har der været faldende udgifter til ældreområdet som følge af den demografiske udvikling, men fra 2017 vendte denne udvikling, så udgifter til ældreområdet stiger. På baggrund af befolkningsprognosen fra marts 2017 er forvaltningernes budgetrammer for 2019 forhøjet med i alt 202,5 mio. kr. i 2019, jf. tabel.

Tabel. Demografibetingede merudgifter

Udvalg, mio. kr., 2019 p/l	2019	2020	2021	2022
Børne- og Ungdomsudvalget	154,1	169,2	175,4	175,5
Socialudvalget	27,1	25,8	23,9	22,0
Sundheds- og Omsorgsudvalget	21,3	35,1	45,6	54,9
I alt	202,5	230,1	244,9	252,4

Beløbene vil blive opdateret, når den nye befolkningsprognose foreligger i februar 2018. Indstillingen om demografiregulering 2018 og overslagsårene 2019-2021 baseres på den nye befolkningsprognose for 2018 og forelægges Økonomiudvalget den 24. april 2018.

3.4. Moderniserings- og effektiviseringsprogram

Københavns Kommunes årlige andel af det flerårige moderniserings- og effektiviseringsprogram (MEP) fra Økonomaftale 2017 udgør 51,0 mio. kr. Den løbende nedjustering af kommunernes serviceramme som følge af MEP vil sænke Københavns Kommunes servicemåltal og finansiering fra 2019 og frem.

3.5. Midler til politisk prioritering

Det har i en årrække været en målsætning at sikre Borgerrepræsentationen mulighed for at foretage nye politiske prioriteringer i kernevel-færd indenfor den fastlagte serviceramme. I lighed med tidligere år er målsætningen 100 mio. kr. i 2019. Det har også været en målsætning at give Borgerrepræsentationen mulighed for at forlænge bevillinger med udløb i budgetåret. Det kan erfaringsmæssigt udgøre yderligere

ca. 100 mio. kr. Hertil kommer muligheden for at afsætte midler til tilfælde, hvor fx lovændringer medfører merudgifter for Københavns Kommune, som ikke fuldt ud kompenseres af staten (skæve DUT-sager).

3.6. Effektiviseringsstrategi

Effektiviseringsmåltal i 2019

Københavns Kommune har siden slutningen af 1990'erne besluttet et årligt effektiviseringsniveau. Med budget 2018 besluttede Borgerrepræsentationen at fortsætte effektiviseringsstrategien i 2019. Strategien skal sikre midler til de ovennævnte demografibetingede merudgifter og politiske prioriteringer. Effektiviseringerne skal bl.a. finansiere de demografibetingede udgifter for 202,5 mio. kr., give mulighed for i lighed med tidligere år at prioritere nye tiltag i kernevelfærden for 100 mio. kr. Herudover kan effektiviseringerne bidrage til at håndtere bevillingsudløb og eventuelle skæve DUT-sager inden for servicerrammen. Samtidig reduceres servicerrammen med 51 mio. kr. som følge af Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet. På den baggrund indstilles det, at effektiviseringsniveauet i 2019 fastsættes til 373,8 jf. tabel.

Tabel. Effektiviseringsbehov

Udvalg, mio. kr., 2019 p/l	2019
Fastholdelse af vedtaget effektiviseringsniveau i 2018 fremskrevet til 2019 p/l(demografibetingede udgifter, 100 mio. kr. til kernerdrift, håndtering af bevillinger, der udløber og eventuelle skæve DUT-sager)	322,8
Københavns Kommunes andel af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2019	51,0
Samlet effektiviseringsbehov	373,8

Det bemærkes, at det samlede effektiviseringsmåltal for 2018 udgjorde 406,0 mio. kr. (2018 p/l). Niveauet for 2018 var forhøjet med 36,2 mio. kr. for at håndtere bortfald af et særtilskud på socialområdet.

Måltallet fordeles mellem forvaltningerne på baggrund af deres andel af kommunens samlede serviceudgifter i budget 2018, eksklusiv en række centrale puljer, jf. bilag 2. Tidligere års effektiviseringstiltag kan have en yderligere effekt i 2019, kaldet stigende profiler. De stigende profiler er indarbejdet i forvaltningernes rammer og indgår i forvaltningernes opfyldelse af måltallet. Forvaltningernes måltal på 373,8 mio. kr. korrigeres for stigende profiler fra tidligere års effektiviseringsforslag med i alt -154,3 mio. kr. og indkøbseffektiviseringer på -41,0 mio. kr., hvoraf 10,1 mio. kr. vedrører indkøbseffektiviserin-

ger over måltallet i 2018. Forvaltningerne skal dermed levere nye effektiviseringer for 178,5 mio. kr. i 2019, jf. tabel.

Tabel. Samlet måltal for effektiviseringer i 2019

Mio. kr., 2019 p/l	Samlet måltal	Stigende profil (ikke disponerede)	Indkøbs-effektiviseringer	Måltal inkl. stigende profil
Effektiviseringer i 2019	373,8	-154,3	-41,0	178,5

Note: Det bemærkes, at 139,8 mio. kr. af stigende profiler og indkøbs-effektiviseringer på i alt 195,2 mio. kr. vedrører effektiviseringsforslag, som tidligere har fået midler fra puljen til smarte investeringer. Det svarer til ca. 72 pct. Ved fuld indfasning vil forslag, som har fået midler fra investeringspuljerne, give årlige effektiviseringer for 464,9 mio. kr.

Investeringspuljer

For at understøtte effektiviseringsstrategien besluttede Borgerrepræsentationen med budget 2018 at videreføre strategien for smarte investeringer i kernevelfærden. Formålet med investeringspuljerne er at sikre varige effektiviseringer via intelligente investeringer i stedet for simple besparelser. De afsatte puljer er dermed et offensivt svar på kommunens strukturelle udfordringer.

Investeringspuljerne i 2018 udgør 450 mio. kr. i 2018 fordelt på 125 mio. kr. på drift og 325 mio. kr. på anlæg. Derudover blev det besluttet at overføre ikke-udmøntede anlægsmidler på 44,0 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Forvaltningerne kan søge om midler fra investeringspuljen, såfremt forslagene opfylder kriterierne for udmøntning af puljen, jf. bilag 1. Borgerrepræsentationen udmøntrer puljen for 2018 i forbindelse med henholdsvis overførselssagen og med budgetforhandlingerne.

Med indkaldelsescirkulæret er der ligeledes indarbejdet investeringspuljer i 2019 for 450 mio. kr. mhp. at understøtte forvaltningernes effektiviseringsdagsorden i 2020.

3.7. Servicebufferpulje

I lighed med tidligere år er der behov for at afsætte en servicemåltalspulje til at dække forventede overførsler fra budget 2018 til 2019. Puljen anbefales at udgøre 120 mio. kr. Puljens størrelse vil blive endeligt fastlagt med budgetvedtagelsen.

3.8. Håndtering af bruttoanlægsbehov

Kommunernes samlede bruttoanlægsramme forhandles hvert år ifm. aftale om kommunernes økonomi mellem KL og regeringen. KL's faseopdelte budgetproces er herefter med til at sikre at kommunerne i budgetteringen set under ét overholder den aftalte bruttoanlægsramme.

Københavns Kommune havde i budgetforslag 2018 et bruttoanlægsniveau på 3,4 mia. kr., som var forventningen til niveauet for, hvad kommunen havde behov for i 2018 til bl.a. øget kapacitet til daginstitutioner og skolespor, renovering af veje og bygninger og strategiske grundkøb mv.

I økonomiaftalen for 2018 mellem KL og regeringen udgjorde den samlede kommunale ramme til anlæg 17,0 mia. kr. For at bidrage til, at kommunerne samlet set overholdt anlægsrammen, reducerede Københavns Kommune anlægsniveauet i 2018 fra det indmeldte behov på 3,4 mia. kr. til det endelige vedtagne budget på 2,9 mia. kr. Reduktionen bidrog til, at kommunernes budgetter for 2018 set under ét overholdt den aftalte ramme.

Københavns Kommune tilkendegav i forbindelse med den faseopdelte budgetproces til 2018 KL, at et niveau på 2,9 mia. kr. ligger væsentligt under Københavns Kommunes anlægsbehov, og at der ikke kan forventes et tilsvarende lavt niveau i 2019. Københavns Kommune har ligeledes tilkendegivet, at KL i forbindelse med den faseopdelte budgetproces for 2019 bør tages højde for, at kommuner med befolkningsvækst har et relativt højere anlægsbehov, når de enkelte kommuners bruttoanlægsniveau drøftes.

På nuværende tidspunkt udgør bruttoanlægsudgifterne i udvalgenes budgetter for 2019 8,7 mia. kr. Økonomiforvaltningen har beregnet, at sammenlignes Københavns Kommunes historiske anlægsudgifter med de øvrige kommuner, holdt op imod de enkelte kommuners befolkningsvækst og indbyggertal, bør Københavns anlægsbehov i 2019 være ca. 3,4 mia. kr.

For at nå et samlet anlægsmåltal på 3,4 mia. kr. til budgetforhandlingerne 2019 anmodes der om, at udvalgenes bruttoanlægsudgifter nedbringes til 2,9 mio. kr. ved 3. anlægsoversigt i 2018. Der vil dermed som udgangspunkt være 0,5 mia. kr. i anlægsmåltal i 2019 til politisk prioritering i forbindelse med forhandlingerne om budget 2019.

Økonomiforvaltningen vil gå i tæt dialog med fagforvaltningerne om reperiodiseringen. Det er centralt at forvaltningerne både i 1. og 2. anlægsoversigt sikrer, at de korrigerede budgetter i 2019 alene udgør den forventede eksekvering i 2019. For at nedbringe niveauet til 2,9 mia. kr. frem mod 3. anlægsoversigt anmodes forvaltningerne om at reperiodisere anlægsudgifter fra 2019 til senere år.

3.9. Offensiv grundkøbsstrategi

Med budget 2018 blev det besluttet, at Økonomiforvaltningen hvert år til indkaldelsescirkulæret skal komme med oplæg til det årlige budget til grundkøb. Grundkøbspuljen gør det bl.a. muligt for kommunen at sikre grunde og ejendomme til den nødvendige udbygning af de kommunale servicebehov til den voksende befolkning.

Økonomiforvaltningen vurderer, at der i 2019 vil være behov for at styrke den årlige grundkøbspulje ud over det eksisterende niveau på 100 mio. kr., således at puljen bliver i alt 350 mio. kr. til demografibetingede og strategiske grundkøb. Det svarer til niveauet i budget 2018. Niveauet skal ses i sammenhæng med et behov for at erhverve et antal grunde til skoler og daginstitutioner, som følge af det stigende børnetal samt yderligere behov for kapacitet på socialområdet samt kultur- og fritidsområdet mm. Grundkøbsbehovet vil blive konsolideret på baggrund af opdaterede skøn ifm. augustindstillingen.

Det bemærkes, at Københavns Kommune har anbefalet regeringen og KL, at grundkøb holdes ude for anlægsrammen. Det skyldes bl.a., at køb af grunde ikke isoleret set medfører aktivitet i bygge- og anlægssektoren.

3.10. Konsekvenser for Københavns Kommunes økonomi som følge af justering af tilskuds- og udligningssystemet

Økonomiforvaltningen vurderer, at Københavns Kommune ved den kommende ændring fra 2019 kan risikere betydelige tab. Det skyldes blandt andet, at ministeriet tidligere har fremlagt foreløbige forslag til ændringer af udlændingeudligningen, hvor Københavns Kommunes tab var opgjort til 202 mio. kr. årligt.

Herudover har Danmarks Statistik den 6. september 2017 opdateret oplysningerne om indvandreres højeste opnåede uddannelsesniveau. Det er sket på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse, da medbragt uddannelse fra udlandet ikke fremgår af danske registre. Data for det højeste opnåede uddannelsesniveau er grundlaget for to af de socio-økonomiske kriterier i udligningssystemet, og såfremt der ikke sker ændringer i udligningssystemet, vil effekten automatisk slå igennem i tilskudsudmeldingen for 2019. Økonomiforvaltningen vurderer, at effekten af det opdaterede datagrundlag for Københavns Kommune kan være et yderligere tab på 560 mio. kr. årligt fra 2019 i forhold til statsgarantien for 2018.

Økonomiforvaltningen bemærker, at der er en række metodiske problematikker med det nye grundlag, herunder at

- der er tale om et spørgeskema med lav svarprocent, der formentlig overvurderer uddannelsesniveauet,
- værdien af uddannelse fra udlandet overvurderes, hvis det anvendes ukorrigeret,
- Danmarks Statistik ikke planlægger at opdatere opgørelsen løbende, samt at
- uddannelseskriteriet i udligningssystemet vil kunne lede til uhen-sigtsmæssige incitamenter i kommunerne.

Indarbejdelsen bør derfor som minimum skulle ses som led i en samlet justering af udligningssystemets fordelingsmæssige konsekvenser, ligesom det skete ved den seneste justering i 2012.

Derudover kan Københavns Kommune risikere, at en ændring af beskæftigelsestilskuddet samt selve refusionsomlægningen inklusiv justeringen af udligningssystemet kan medføre væsentlige tab.

Da tilskuds- og udligningssystemet senest blev ændret med virkning fra 2013 udgjorde Københavns Kommunes varige tab 281 mio. kr. pr. år.

Økonomiforvaltningen følger arbejdet med justering af tilskuds- og udligningssystemet tæt. Økonomiudvalget vil løbende blive orienteret om den videre udvikling frem mod en politisk aftale.

4. Videre proces for budget 2019 og økonomiske principper

4.1. Videre proces for budget 2019

Med IC 2019 fastsættes rammer og tidsplan for arbejdet med Københavns Kommunes budget for 2019. Kommunens budget for 2019 vil frem mod budgetforslaget blive ændret som følge af en række politiske sager. Det kan lidt forsimplet illustreres som nedenfor.

Indkaldelsescirkulære for budget 2019

Budgettet for 2019 tager udgangspunkt i vedtaget budget 2018, som justeres for pris- og lønudviklingen, vedtagne politiske beslutninger, indarbejdelse af en række puljer til senere udmøntning og eventuelt opdaterede skøn for tidligere vedtagne beslutninger af økonomisk karakter, jf. boks. Ved behandlingen af indkaldelsescirkulæret skal Økonomiudvalget bl.a. beslutte årets effektiviseringsniveau til videre behandling i fagudvalgene.

Boks. Fra budget 2018 til Indkaldelsescirkulære for budget 2019

Vedttaget budget 2018

- + Pris- og lønfremskrivning/satsregulering
- + Tidligere beslutninger i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen med betydning for budget 2019
- + Opdaterede skøn med indkaldelsescirkulæret

= **Budget med indkaldelsescirkulæret 2019**

Budgetforslag for budget 2019

Budgettet med indkaldelsescirkulæret for 2019 vil blive ændret af en række sager henover foråret og sommeren frem mod budgetforslaget, jf. boks.

I april forelægges Økonomiudvalget indstilling om demografibetinget regulering af budgetrammerne for 2019 på baggrund af opdateret befolkningsprognose.

Med juniindstillingen forelægges Økonomiudvalget opdaterede skøn for budget 2019 samt de af forvaltningerne indberettede budgetbidrag pba. de i indkaldelsescirkulæret vedtagne budgetrammer. Det omfatter bl.a. forslag til effektiviseringer til videre behandling ifm. forhandlingerne om budget 2019.

Med den forventede aftale om kommunernes økonomi for 2019 mellem regeringen og KL i juni 2018 opdateres bl.a. pris- og lønskøn, DUT-reguleringer samt øvrige elementer i medfør af aftalen. Efterfølgende offentliggør Økonomi- og Indenrigsministeriet kommunernes statsgaranterede beskatningsgrundlag samt tilskuds- og udligningsbeløb for 2019, som erfaringsmæssigt kan medføre væsentlige ændringer af kommunens indtægtsside. Ændringerne indarbejdes i budgetforslaget for 2019 (augustindstillingen), som forelægges Økonomiudvalget til 1. behandling ifm. budgetseminar i august og Borgerrepræsentationen den 30. august.

Boks. Fra Indkaldelsescirkulære til Budgetforslag 2019

Budget med indkaldelsescirkulæret 2019

- + Beslutninger i Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget
- + Regulerede budgetrammer som følge af ny befolkningsprognose med demografiindstillingen
- + Opdaterede skøn med juni-indstillingen
- + Aftale om kommunernes økonomi for 2019 mellem KL og regeringen
- + Opdaterede pris- og lønskøn
- + DUT-reguleringer
- + Opdaterede indtægter fra skatter og tilskud og udligning på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets udmelding til kommunerne.
- + Øvrige opdaterede skøn med augustindstillingen

= Budgetforslag 2019

Vedtaget budget 2019

Borgerrepræsentations 1. behandling af budgetforslaget markerer starten på forhandlingerne om budget 2019. Med udgangspunkt i budget-

forslaget vil et eventuelt økonomisk råderum give Borgerrepræsentationen mulighed for at prioritere nye tiltag ifm. forhandlingerne. Som en del af forhandlingerne indgår de af fagudvalgene forelagte effektiviseringsforslag. Budgetforslaget og resultatet af forhandlingerne om budget 2019 bliver forelagt Borgerrepræsentationen til godkendelse ifm. 2. behandlingen af budgettet og udgør herefter Københavns Kommunes vedtagne budget for 2019, jf. boks.

Boks. Fra Budgetforslag til Vedtaget budget 2019

<p>Budgetforslag 2019</p> <p>+ Beslutninger i Borgerrepræsentationen og Økonomiudvalget (TÆF) mellem budgetforslag 2019 og vedtaget budget 2019</p> <p>+ Resultat af forhandlinger om budget 2019 (afstemningsprogrammet)</p> <p>+ Eventuelle periodiseringer for at understøtte kommunernes samlede overholdelse af økonomiaftalen for 2019</p> <p>= Vedtaget budget 2019</p>
--

Nedenfor fremgår den samlede tidsplan for den politiske behandling af budget 2019.

Tabel. Tidsplan for politisk behandling af budget 2019

Aktivitet	Dato
Budgetseminar for Økonomiudvalget	23. og 24. jan.
ØU behandler indkaldelsescirkulæret for budget 2019 (IC 2019) herunder processen for Effektiviseringsstrategi 2019	24. jan.
ØU behandler indstilling om regulering af budgetrammerne for 2019 på baggrund af ny befolkningsprognose samt efterregulering af 2018 (demografireguleringen)	24. apr.
ØU behandler redegørelse om de indberettede budgetbidrag (juniindstillingen)	12. jun.
Budgetseminar for Økonomiudvalget	21. og 22. aug.
ØU 1. behandler budgetforslag 2019 (augustindstillingen)	22. aug.
BR 1. behandler budgetforslag 2019	30. aug.
Frist for indgåelse af budgetaftale og frist for eventuelle partier uden for aftalen til at indsende ændringsforslag til budgetforslag 2019 (kl. 12.00)	17. sep.

Ændringsforslagene til budgetforslag 2019 udsendes til Borgerrepræsentationen	21. sep.
ØU behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2019" (TÆF)	25. sep.
ØU 2. behandler budgetforslag 2019	25. sep.
Frist for partiernes indsendelse af underændringsforslag til ændringsforslagene til budgetforslag 2019 (kl. 12.00)	26. sep.
Afstemningsprogram med indarbejdede underændringsforslag udsendes til Borgerrepræsentationen	28. sep.
BR behandler indstillingen "Tekniske ændringsforslag til Budgetforslag 2019" (TÆF)	4. okt.
BR 2. behandler budgetforslag 2019	4. okt.

Den samlede tidsplan, herunder en række administrative frister mv. er vedlagt som bilag 7.

4.2. Øvrige økonomiske målsætninger og overordnet økonomistyring

Foruden allerede beskrevne økonomiske målsætninger om årlige effektiviseringer mv. har Københavns Kommune gennem en årrække budgetlagt efter en række øvrige principper, jf. nedenfor.

Rammestyring på udvalgenes budget til serviceudgifter

Hvert udvalg tildeles en serviceudgiftsramme med indkaldelsescirkulæret til budgettet. Rammen fastsættes som sidste års budget, fremskrevet til årets prisniveau og tilpasset allerede vedtagne politiske beslutninger. Inden for rammen kan udvalgene frit budgetlægge inden for de lovkrav, der gør sig gældende på deres område. Serviceudgiftsrammen kan kun ændres med politiske beslutninger i løbet af året. Rammestyring betyder, at et merforbrug på et område skal dækkes af kompenserende handlinger indenfor udvalgets ramme.

Råderum

Det finansielle råderum til budgetforhandlingerne beregnes som balancen (forskellen mellem udgifter og indtægter) i budgetåret set i sammenhæng med en andel af balancen i de tre følgende år (overslagsårene). Realisering af det fastsatte effektiviseringsmåltal skal bl.a. understøtte, at der er mulighed for at prioritere mindst 100 mio. kr. til ny kernevelfærd.

Overholdelse af økonomiaftale

Københavns Kommune er medlem af KL, og aftalen om kommunernes økonomi mellem KL og Regeringen for 2019 er grundlaget for

kommunens budgetlægning i 2019. Københavns Kommune arbejder for, at kommunerne under ét kan overholde økonomiaftalen. På den baggrund tager Københavns Kommunes budgetlægning udgangspunkt i det af KL udmeldte servicemåltal til kommunerne for 2019. Kommunens vedtagne udgifter til service og bruttoanlæg samt skattesatser indgår i KL's koordinering af kommunernes samlede aftaleoverholdelse. Det sker i regi af den såkaldte faseopdelte budgetproces som KL koordinerer fra august til endelig vedtagelse af kommunernes budgetter senest den 15. oktober.

Mål for reel kasse

Det er en forudsætning at have en robust kassebeholdning for, at kommunen kan reagere, hvis der indtræffer uforudsete hændelser med økonomiske konsekvenser. Derfor har Københavns Kommune en målsætning om, at kommunens reelle kasse skal udgøre 700 mio. kr. Den reelle kasse er den del af likviditeten, som ikke er disponeret. Kommunen har en del likviditet, som er disponeret til politisk besluttede anlægsprojekter, som endnu ikke er eksekveret. Såfremt den reelle kasse overstiger 700 mio. kr. er der mulighed for at midlerne kan indgå som finansiering ifm. henholdsvis forhandlingerne om budgettet og overførselssagen.

Gældsafdrag

Københavns Kommune har over en længere årrække aktivt nedbragt kommunens langfristede gæld ved at prioritere afdrag på kommunens lån i budgetterne. Det sænker udgifterne til rentebetalinger og gør kommunens økonomi mere robust. Kommunen har en målsætning om at afdrage på den langfristede gæld med 202 mio. kr. om året, som er indarbejdet i budgettet for 2019.